

האם מותר לשבת על שולחן בשעת אכילה או שלא בשעת אכילה

אין לעשות כן וגם שלא בשעת אכילה.

מקורות:

רבינו יונה כתב בספר היראה שלא להרוג כינה על השולחן משום שהוא דומה למזבח, וכ"כ בספר חסידים סי' קב, והובא במג"א סי' קסז סקי"ג, ועי' בגמ' בסוף חגיגה ושו"ע או"ח סי' קסז ס"ה.

ויעוי' בספר דולה ומשקה עמ' קו בתשובת הגר"ק שנראה מדבריו שחשש להחמיר

גם לענין ישיבה ע"ג שולחן (וראה עוד תשובתו בסגולות רבותינו ענינים שונים שאלה י"ח שכ' יש ענין).

ובתשובה אחרת כ' הגר"ח"ק [שאלת רב ח"א פרק יד אות ד] דמקור שלא לעלות על שלחן הוא מספרי קבלה, וכן בצהר חי"א עמ' סט אות כז כ' הגר"ח"ק דע"פ קבלה אין ראוי.

ובספר יוסף אומץ למהר"ר יוזפא יש סתירה בזה דבסי' סד כ' בשם הספר חסידים דמשמע לאסור, ובמקום אחר (ח"ב סדר הלימוד בעצמו) כתב דממה שנקט הס"ח סי' תתקכ שחמור ההליכה על שלחן שמיוחד לספרים דייק מזה שבלא ספרים אינו חמור, אלא דמספר היראה הנ"ל דייק לאסור, והקשה במעדני אשר ברכות סי' א' מכח זה סתירה בדברי היוסף אומץ.

ונלענ"ד להסיר מחומר הקושי' דהנה דברי היוסף אומץ השניים בפני עצמם קשים דהרי מש"כ בספר היראה נזכר ג"כ בספר חסידים, א"כ מש"כ היוסף אומץ בסי' סד שבס"ח מבואר שאסור הוא אחר שמצא שכתוב בס"ח כדברי הספר היראה, ולגוף הסתירה בס"ח יש ליישב בפשיטות דאמנם אינו ראוי גם לשבת על שלחן בלא ספרים אבל העונש שנזכר בס"ח סי' תתקכ היה מחמת החומר שהיה שלחן שמיוחד לספרים שהוא חמור יותר לכך נענש מחמת זה הרבה כמבואר המעשה בס"ח שם.

ובאמת לגוף הדברים אין ראייה ברורה ששלא בשעת אכילה חשיב ג"כ מזבח, די' לדחוק שדברי רבינו יונה והס"ח מיירי בשעת אכילה, אבל לענין ספרים שם החמיר הס"ח להדיא גם כשהספרים אינם שם, ואם כי יש לדון שהספרים היו על השלחן באופן שנעשה תשמיש קדושה, אבל לא נראה מהדברים שם שעבר איסור ברור, דמשמע שם שהתכוון לעשות בהיתר שסילק הספרים עי"ש, ולפי כ"ז הפשטות להחמיר גם שלא בשעת אכילה.

ונראה שנחלקו בזה האחרונים דהכה"ח למהר"ח פלאגי' סי' יד ס"ה החמיר שלא

לעשן על יד השלחן גם שלא בשעת אכילה, ונשען בזה ע"ד היעב"ץ, אולם החסד לאלפים חולק ע"ז.

ומכיון שרוב האחרונים מחמירים וכך פשטות דברי הראשונים כך יש ג"כ מנהג רווח שהמקפידים שלא לעלות על שלחן מקפידים גם שלא בשעת אכילה, הלכך העיקר להזהר בזה.

ומדין מלח שהזכירו הפוסקים בשעת אכילה דוקא, אין ראיה דמלח הוא מצד הקרבן ולא מצד המזבח דוקא, ולכן כשאין האכילה שהיא דומה לקרבנות אין גם מלח.

וראיתי מי ששייך לכאן הנידון של ספ"ג דקידושין דלא אמרה תורה שלח לתקלה, ולא זכיתי להבין השייכות לכאן דהיא סברא מיוחדת בשילוח לרה"ר של ציפור בלא שיודעים אח"כ מי הוא, אבל פשיטא שאין אומרים דבר זה בכל תשמישי מצוה או תשמישי קדושה או איסורי הנאה.

הוספה

מה ששאלת דהרי על המזבח גופיה לא היה איסור לעלות עליו, ולמה נחמיר על הטפל יותר מן העיקר, הנה כמדומה שהעליה ע"ג המזבח הותרה רק לצורך גבוה, דהרי הוא מקום קודש לכה"פ (וע"ע רש"י יומא מג ע"ב ד"ה בכל), ואפ"ל דבפיס הותר הוא ג"כ לצורך גבוה דהרי הוא לצורך הקרבנות, וגם יש מצוה להרגיש את העזרה כדילפי' בפ"ב דיומא מקרא בבית אלהים נהלך ברגש.

ואה"נ לפי טענה זו אם צריך לצורך האכילה (שהיא כנגד הקרבנות עכ"פ אם מכוון לש"ש), וכיו"ב לעלות על השלחן יהיה מותר.

באבן האזל ספ"ג מהל' כלי המקדש כ' דלדעת רש"י ביומה מה ע"א יש איסור לזר להתקרב למזבח, ועי' מה שחלק ע"ז החזו"א הובא בדרך חכמה שם, ועי' בסה"מ

להרמב"ם ל"ת עב.

ברמב"ם ל"ת סט אי' דבעלי מומין אסורין להתקרב למזבח, וכן משמע בבמ"ר נשא ז
ח ועי' תרגום המיוחס ליונתן במדבר יט לו, וע' תו"כ שהביא בהשגת הראב"ד פ"א
מהל' ביאת מקדש הט"ו, והרמב"ן בסה"מ שם חלק ע"ז.

וידוע שיש קהילות שאכן נהגו בעליה על השולחן רק לכהנים, והיא הנהגה שלא
נתבררה כל הצורך, דלגבי שלחן שלנו האכילה היא כקרובן כמבואר בדברי הפוסקים
בסי' קסז בסמיכות לענין זה, ואין בזה נפק"מ בין כהן לוי וישראל.

אחר זמן שכתבתי תשובה זו ראיתי שכ' בשוע"ר סי' קסז ס"ח דרק להרוג כינה על
השלחן אסור אבל להשליך כינה על השלחן מותר דאין חמורה קדושת השלחן
מקדושת בהכנ"ס, ולפי גישתו זו של הגר"ז לכאורה דבר פשוט הוא שיהיה מותר
לעמוד או לישב על השלחן, ויל"ע.

